

Ватанпарварлик асл исломий қадриятдир

05:00 / 13.03.2017 3747

Аллоҳ инсонни халқ қилди. Ўзи ундан яратгани ва унга қайтарадигани ерга, заминга, она тупроққа муҳаббатни инсон фитратига қориширди. Шайх Мұхаммад Ғаззолий айтадилар: “Башар ўз ерига, гарчи у тап-тақир саҳро бўлса ҳам қаттиқ боғланади. Ватанни севиш инсон руҳиятидаги асл табиатдир. Ушбу табиат ватанда яшашда хузур-халоват, ундан узок бўлинганда соғинч, хужум қилинганда мудофаа ва камситилганда ғазаб ҳисларини пайдо қиласди”.

Ватанни севишни Пайғамбар (с.а.в.)дан ўрганайлик...

Пайғамбар (с.а.в.) асҳоблари билан таҳқирлаш ва азоблаш тўхтамаган аламли кунларда ҳам Маккада сабр билан яшадилар. Ҳатто айрим саҳобалар аҳвол жуда танглашганидан Расулуллоҳ (с.а.в.)га: “Аллоҳга биз ҳақимизда дуо қилмайсизми, бизга нусрат бермайдими?”, деб юборишид. Шунда ҳам у зот (с.а.в.) уларни сабр қилишга буюрдилар.

Ёсир, хотини Сумайя ва ўғли Аммор олдидан улар алвон-алвон азобларни тотишаётганида ўтардилар, лекин уларга ҳеч қачон: “Эй оли Ёсир, сабр қилинглар, қасос кунлари яқин!”, демасдилар. Балки: “Сабр қилинг, албатта борар жойингиз жаннат！”, дея насиҳат қилардилар. Бу ватан тинчлигига ҳарисликдан, аҳлига меҳрибонликдан эди. Бу ватанни фуқаролар уруши, қон тўкилиши ва вайронагарчиликдан сақлашдан эди. Бу бугунги кун тили билан айтганда ватаннинг олий манфаатларига хизмат қилишдан эди.

Пайғамбар (с.а.в.) Маккани ўз ихтиёрларисиз, мажбуран тарк қилиб, Мадинаға ҳижрат этадилар. Ул зотни Маккадан қавмлари қуваётганди. Шунда Макка атрофларида Маккага хитоб қиласдилар. Унинг тоғлари ва водийларига хитоб қиласдилар. Кўчалари ва биноларига хитоб қиласдилар. Маҳзунлик қалбларини эзив, ёш кўзларига тўлиб, шундай хитоб қиласдилар: “Қандай ҳам яхши шаҳарсан! Қандай ҳам менга севимлисан! Агар қавминг мени сендан қувмаганда сендан бошқада яшамасдим!”

(Имом Термизий ривояти).

Ҳижрат қилгандан кейин ул зот (с.а.в.) Мадинани иккинчи ватан тутдилар. Ул зотнинг ватанпарварликлари, тупроғида яшаётган маконга мансубликлари жуда кўп ўринда яққол кўзга ташланади;

1— Мадина ҳаққига шундай дуо қиласдилар: “Аллоҳим, бизга Маккани маҳбуб қилганингдек, балки ундан ҳам қаттиқроқ Мадинани маҳбуб қил!”.

Кейинчалик Мадинага яқинлашганларини билдирадиган аломатларни кўрган пайтда севиниб кетардилар. Анас ибн Молик ривоят қилишларича: “Расууллоҳ (с.а.в.) сафардан қайтаётиб Мадина кўчаларини кўрган пайтларида туяларини тезлатардилар. Агар уловда бўлсалар уни никтардилар. Абу Абдуллоҳ айтади: Ровийлардан Ҳорис ибн Умайр: Уни (Мадинани) севганларидан уловни никтардилар”. (Бухорий ривояти).

2 – Ички жабҳани кучайтириш. Муҳожирлар ва ансорлар ўртасида акаукачиликни жорий қиласдилар. Улар бошланишида ўзаро мерос оладиган даражада биродар бўлишди.

3 - Ички жабҳанинг тинчлигини таъминлаш. Мусулмонлар билан Мадинада яшаётган яхудий ва мушрик араблар каби, мусулмон бўлмаганлар ўртасида аҳднома ва шартномалар тузилиши.

Шунингдек Мадинани ватан бирлигига таҳдид соладиган хавф ва хатарлардан ҳимоя қилиш. Бу қуйидаги ҳолатларда кўринади;

- Яхудийлар Авс ва Ҳазраж қабиласидан бўлган ансорлар ўртасига фитна солишибоқчи бўлганда, уни тўхтатишга зудлик билан киришилди. Уларга жоҳилиятда бўлган ҳолатлари ва Буос кунидага қирғин эсга солинди. Пайғамбар (с.а.в.) машҳур сўзларини шунда айтганлар: “Аллоҳ, Аллоҳ, мен ичингизда бўла туриб жоҳилият даъвосими?!” (Аҳмад ривояти).
- Мадина аҳли бир кеч қўрқинчли овоз эшитишганда, шаҳар ботирлари, чавандозлари бу овоз нима эканини билиш учун отланишди. Бу пайтда эса Пайғамбар (с.а.в.) овоз келган томондан қайтаётган эдилар ва уларга: “Қўрқманглар, қўрқманглар”, дедилар. Бу сўз одатда хавф ариганда

қўрқиб кетганларга меҳрибонлик қилиб айтилади. Пайғамбар (с.а.в.) Мадина аҳлига муҳаббатлари ва меҳрибонликлари туфайли ҳаммадан олдин хавф томонга қўрқмасдан бориб, шаҳар аҳлини тинчлантирганлар.

- Шунингдек, яҳудий бузғунчиларнинг фитналаридан кўп марта кўз юмганлар.

З-Ватан мудофааси, қўшинни қуроллантириш ва ҳарбий тайёргарлигига бошчилик қилиш, бир қанча маъракаларда қатнашиш ва Мадинадаги давлатчиликни муҳофаза этиш.

Ватанинни севиш ёки ватанпарварлик оддий шиор ёки қуруқ ҳис-туйғугина эмас, балки у амал ва ишдир. Сўзимизга қуидаги нуқталар билан хулоса қилишимиз мумкин:

1-Бор яхшиликларни тилаб ватан ҳаққига дуо қилиш. Пайғамбар (с.а.в.) ватанлари ҳаққига шундай дуо қилганлар: “Аллоҳим Маккага қилган баракангни Мадинага чандон қилгин!”. (Муттафақун алайҳ). Қайси биримиз ватанимизни шунаقا дуо қиласиз?

2-Жамият биносини кучайтириш йўлида ҳаракат қилиш. Бу ҳаракат қуидаги ишлар билан бўлади:

- Силаи раҳм билан; “Агар (иймондан) юз ўғирсангизлар, яқин-ки, сизлар ерда бузғунчилик қилурсизлар ва қариндош-уруғларингиз (билин ҳам алоқаларингиз)ни узурсизлар！”, (Мұхаммад сураси, 22-оят.)
- Қўшниларимизга яхшилик қилиш билан; Абу Ҳурайра (р.а.)дан қилинган ривоятда Расулуллоҳ (с.а.в.) шундай дейдилар: “Қўшниси ёмонликларидан омонда бўлмаган киши жаннатга кирмайди”. (Мунзирий, “Ат-тарғиб ваттарҳиб”).
- Бир-биrimizga яхшилик соғиниш билан; Пайғамбар (с.а.в) айтадилар: “Сизлардан бирингиз ўзига яхши кўрган нарсани то биродарига яхши кўрмагунча мўмин бўлмайди”. (Бухорий ривояти).

- Ўзаро ёрдам билан; Аллоҳ таоло айтади: “Яхшилик ва тақвода ўзаро ёрдамлашингиз. Гуноҳ ва адоватда ўзаро ёрдамлашмангиз.” (Моида сураси, 2-оят).
- Мусулмон бўлмаган ватандаги шериклар билан яхшилик, адолат ва эҳсон қилган ҳолда, метин алоқада бўлиш билан; Пайғамбар (с.а.в.)дан шундай ривоят келган: “Огоҳ бўлинг, ким биз билан аҳдлашган кишига зулм қилса, ёки камситса, ёки тоқатидан ортиқقا буюрса, ёки норози этиб бир нарсасини олса, мен бу одамнинг қиёматдаги даъвогариман”. (Абу Довуд ривояти).
- Гинахонлик, ҳасадгўйлик, манманлик ва ғирромлик каби салбий ахлоқ, тутум ва ишлардан холи бўлиш.

3- Ватан салоҳиятини ошириш ва унинг муҳофазаси учун жонкуярлик қилиш. Булар эса қуидагилар билаг амалга ошади:

- Ватан мол-мулки, мuaассасалари ва иншоотларини асраб-авайлаш.
- Ватан юксалиши ва тараққиёти йўлида тер тўкиш.
- Ватан хизматида жонни фидо қилиш.
- Ватан учун ўзни бағишлаш. Бу йўлда раҳмат, мақтов ва эътибор кутмаслик.

4-Ватан ўзлиги, тупроғи ёки обрўсига қилинган фикрий ёки ҳарбий хужумга қарши мудофаада туриш.

Зикр қилганларимиздан кўриниб турибдики, ватанни севиш ёки айримлар истеҳзо билан тилга оладиган сўз – ватанпарварлик, ибодат даражасига кўтарилиган соф ва асл исломий қадриятдир. Бундай сифатга эга бўлиш мўминнинг асосий хусусиятларидан биридир. Мана шулардан кейин ҳам мусулмон кишиларнинг ватанфидо эканликларига, ўzlари яшаб турган тупроқларига нисбатан муҳаббатларига шубҳа билан қараш мумкинми?

Мубашшир Аҳмад